

Per la inclusió i el suport a les persones trans en centres educatius

Comença un nou curs escolar i, tenint en compte que és un moment difícil per a tothom, ho és encara més per aquells infants a qui assetgen cada dia per la seva expressió de gènere, per aquelles adolescents trans que han hagut de canviar d'institut perquè es neguen a tractar-les amb el seu nom/pronoms adequats, o per aquelles persones que per la mateixa raó deixen d'anar a la universitat presencialment i no se senten còmodes en un entorn que les tracta amb una identitat que no és la seva.

Tot i que a l'article 20 de la Llei 4/2023 per la igualtat real i efectiva de les persones trans i per la garantia de les persones LGTBI es mencioni que la igualtat de tracte i el respecte a les persones LGTBI han d'estar integrats al currículum escolar i que les universitats han de promoure la formació de la docència pel que fa al col·lectiu, sabem que en molts casos no és així. Les universitats han de: realitzar la formació obligatòria de la docència pel que fa al col·lectiu tal com indica l'article 22 de la mateixa llei, sabem que en molts casos no és així. Addicionalment com esmena l'article 61 també han de comptar amb mesures i protocols davant l'assetjament transfòbic en els centres educatius.

Sobretot en centres privats i concertats religiosos, des de l'administració no només no hi ha un protocol establert sinó que es busca directament discriminar a les persones trans, bé sigui no permetent organitzar-nos i proposar noves mesures, a activament tractar-nos amb noms/pronoms incorrectes o, fins i tot, "convidant-nos a marxar" dels centres per buscar un centre més "adiant". Els centres educatius han de ser un espai segur per a tothom i, independentment de la religió o els valors que vulguin transmetre, les persones trans ens hem de poder sentir còmodes, respectades i incloses en totes les comunitats educatives.

L'àmbit educatiu hauria a més de prendre model, donar validesa i aplicar les polítiques socials exercides fins ara des del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat per facilitar l'expressió i autodeterminació de gènere, com a dret humà que és. Facilitant un certificat del nom i gènere per adreçar-se a la persona o els canvis a la targeta sanitària amb el nom sentit. Com a documents vàlids sense tràmit de rectificació registral, tanmateix, davant les persones amb la rectificació registral segons l'article 60 de la Llei 4/2023, el tractament del nom i gènere de

l'alumnat ha de respectar la seva identitat de gènere registrada, i qualsevol incompliment podria ser considerat una infracció sancionable.

A més a més, tot i que els centres públics sí que tenen un protocol generalitzat, aquest només permet que es doni suport a les alumnes menors d'edat en el seu canvi de nom en cas de tenir una autorització firmada pels seus tutors legals, la qual cosa deixa desprotegides a aquelles que no compten amb el suport de les seves famílies. Cal esmentar també que en molts casos aquests protocols no s'apliquen donat que les persones a la direcció i l'administració dels centres tenen la seva pròpia ideologia i sovint aquesta sobrepassa els protocols establerts per la Generalitat. D'aquesta manera a més de normalitzar la discriminació i l'assetjament, s'educa a les noves generacions des de la manca de respecte i la discriminació.

L'àmbit educatiu hauria, a més, de prendre com a model, donar validesa i aplicar les polítiques socials exercides fins ara des del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat per facilitar l'expressió i autodeterminació de gènere com a dret humà, promocionant i millorant l'accés del document "faig constar", tant a les persones usuàries com als diferents serveis i institucions, com a document vàlid sense tràmit de rectificació registral. Tanmateix, davant les persones amb la rectificació registral, segons l'article 60 de la Llei 4/2023, el tractament del nom i gènere de l'alumnat ha de respectar la seva identitat de gènere registrada i qualsevol incompliment podria ser considerat una infracció sancionable.

A les universitats públiques catalanes també hi ha procediments relativament senzills per a efectuar un canvi de nom per a les persones trans. Tanmateix, fins i tot en centres on hi ha protocols establerts i on s'apliquen els paràmetres establerts per la llei, hi ha docents o altres alumnes que decideixen actuar motu proprio i no tractar a les companyes trans pel seu nom i pronoms sense rebre cap mena de conseqüència. També hi ha una gran quantitat del professorat que directament desconeix l'experiència de les persones trans, evidenciant que les formacions que esmenta la llei no s'estan emetent o, si més no, no a l'escala en què són necessàries.

Tot i que evidentment donem suport a les iniciatives que es donen per tal d'efectuar canvis de nom a l'administració general, aquestes són insuficients si no es dona cap mena de conseqüència quan aquestes no s'apliquen. Cal insistir en l'aplicació del règim sancionador per garantir que les institucions educatives compleixin amb els seus deures legals, reclamem que els nostres drets es facin valdre. A més a més, en molts casos un protocol de canvi de nom o un posicionament de suport al col·lectiu dins les normatives del centre no és suficient per combatre la transfòbia que rebem cada dia i per combatre el seu caire estructural.

L'ús del nom i dels pronoms adequats tan sols ha de ser una petita part del que fa un centre educatiu per la inclusió de les persones trans. També hauria de ser obligatori proveir diversos recursos més, com ara lavabos inclusius, grups de suport, ajudes a aquelles adolescents que són discriminades des de casa, etc.

La discriminació i l'assetjament a centres educatius provoca afectacions en el rendiment que podem tenir les persones trans a l'hora d'estudiar, la qual cosa afavoreix a l'abandonament escolar que provoca que les persones trans acabem en feines més precaritzades que les persones cis. Les persones trans tenim dret a sentir-nos còmodes i respectades a l'hora d'estudiar, sense por a possibles discriminacions de tercers.

Per aquests motius des de joves ecosocialistes instem:

- A la Generalitat a implementar l'obligatorietat de sancionar les escoles i instituts que no compleixin amb els articles 20, 22, 60 i 61 de la Llei 4/2023; independentment de si són públics, privats, religiosos, laics, internacionals, etc.; d'educar en diversitat i respecte cap a les persones LGTBI, proveint referents i corregint possibles tendències discriminatòries ensenyades per algunes famílies.
- A les universitats catalanes a crear un servei especialitzat per prevenir i actuar en contra de possibles actituds transfòbiques, tal com exigeix l'article 22 de la Llei 4/2023.
- Als centres educatius de tots els nivells:
 - A garantir el canvi de nom i pronoms en els documents del centre, com ara les llistes, amb tràmits fàcils i efectius, d'acord amb l'article 60 de la Llei 4/2023.
 - A no tolerar que certs docents, administratius o altres alumnes actuïn de manera transfòbica i en contra del protocol establert, segons els articles 61 i 79 de la Llei 4/2023.
 - A oferir la possibilitat que l'alumnat pugui, en el moment d'omplir un formulari o un document administratiu i en qualsevol etapa, marcar una casella diferent de la d'home o dona en cas de ser una persona no-binària, complint així amb els drets de les persones trans i no-binàries com estipula la normativa vigent.
 - A facilitar la creació d'associacions o comissions que defensin les necessitats de les persones LGTBI dins del centre per establir acords amb l'administració d'aquests des del diàleg.